koondama ning sulgema gümnaasiume ja anti erakoolidele seaduslik alus. Uue Sõjaväeteenistuse seaduse põhjal seati koolides sisse alates jaan-st 1927 sõjaline kasvatus ja õppus. Vastava seaduseelnõuga tõsteti tegelikult teravalt päevakorrale seminaride kaotamine ning nende asemele pedagoogiliste instituutide loomine. L. oli I—V Riigikogu liige kristliku rahvaerakonna, hiljemini rahvusliku keskerakonna rühmas. L. on avaldanud vestelised teosed „Koolipoisid“ (Tall., 1928) ja „Mets“ *(ibid.*, 1928) ning kõnelusi ja palveid sisaldava raamatu „Elavad söed“ *(ibid.*, 1932). — A-st 1939 on L. saadikuks Kaunases.

Isikl. jm. saadud andmed. *F. T.*

***LAUNIS, Armas Emanuel,** soome helikunstnik ja rahvaviiside uurija, avaldas teose „Eesti runoviisid“ (Tartu, 1930), mis sisaldab ta varemini ilmunud väitekirjas esitatud põhimõttel, värsi ja viisirea suhte ja viisirea löökühikute arvu järgi järjestatud 2580 eesti regivärsi nooti. Töös leidub aga palju trükivigu, nii et õigeid noote arvatakse olevat alla 10%.

„Muusikaleht“ 1926, nr. 13/14, 15/16, 17 (J. Zeiger); *ibid.* 1930, nr. 5/6, 7/8 (K. Leichter); *ibid.* 1931, nr. 10 (lk. 253). *E. P.*

LAUR, Hugo Johan, näitleja, sünd. 8. III 1893 vkj. Simuna khk-s Käru külas metsavahi, endise mõisakutsari pojana, õppis Käru külakoolis ja Laiuse khk-koolis. Lõpetanud 1910 H. Treffner'i eragümnaasiumi 5. klassi, võttis ta osa 1911—13 tehnilisist kursusist Riias ja õppis seals. 1913—14 arhitektuuri prof. M. Berlov'i eratehnikumis. L. töötas ehitustehnikuna Riias 1912—15 ja Tallinna merekindluste ehitusvalitsuse käsutuses 1915—18. Ta astus 1918 näitlejana „Estonia“ lavale, kus on teotsenud pidevalt praeguseni (1939). — L-i lavaliseks alaks on kujunenud karakterosad, kus ta tuumakas anne ja veenev kujundusvõime on väljendunud õige ulatuslikult küll tõsises, küll koomilises repertuaaris, andes jõuliselt haaravaid ja lopsakusega sütitavaid kujusid nii kandvais kui ka kõrvalisemais osades; neist nimetatagu silmapaistvamatena: Jago W. Shakespeare'i „Othellos“, Kaupo J. Karma „Lembitus“, Saaremaa Priidu A. Kitzberg'i „Püve talus“, Piibeleht E. Vilde „Pisuhännas“ jt. L. on ringreisudel võitnud laiemagi teatripubliku poolehoiu, omandanud laialdast populaarsust sagedaste deklamatsiooniliste ettekannetega, peamiselt jutustiste ja romaanikatkendite lugemisega isiklikult, ringhäälingus ja heliplaatidel. Ta on esinenud ka filmis ja katsetanud näitejuhtimise alal. L. on avaldanud „Deklamatsioonide kogu“ I, II (Tall., 1934; koos V. Vent'iga).

„Estonia“ teatri arhiiv-muuseumi andmed. *H. K-s.*

***LAUTER, Hans,** näitleja ja näitejuht, oli hooajal 1926—27 Pärnu „Endla“ teatri ja Tallinna Draamastuudio näitejuht ja näitleja, toimib a-st 1927 uuesti „Estonia“ teatris. L. töötas 1928—29 edasiõppimise otstarbel Berliinis. Ta on korduvalt sooritanud reise välismaile teatrieluga tutvumiseks, viimati (1937) Skandinaaviasse, ja viibinud ka külaskäiguetendusil Soomes jm. L. on a-st 1928 abielus Erna Villmer'iga (vt.).

Isikl. saadud andmed. *T.*

LAVRETSOV, Sergei Antonovitš, vene kaupmees ja kunstiesemetekoguja, sünd. umb. 1823, toimis kaupmehena Jamburgis, hiljemini Narvas; surn. 20. VIII 1906 vkj. Narvas. — L. ühes abikaasa Glafiiraga (sünd. umb. 1856, surn. 21. II 1913 vkj.) on tuntud kunstiesemete kogujana Narvas. Erilise huviga tegeles sel alal Glafiira L., külastades hoolsasti vene kunstinäitusi ja ostes neilt tuntud vene kunstnikkude (I. Aivazovski, L. Lagorio, L. Premazzi, K. Wenig'i, P. Heller'i, M. Klodt'i, K. T. Neff'i, J. Klever'i jt.) ning väiksemal määral samuti eesti (A. Weizenberg'i, A. Jansen'i, P. Aren'i, A. Promet'i jt.) kui ka Lääne-Euroopa kunstnikkude töid. L-i erakogule pandi alus 1890-ndail a-il. A. 1902 L-i poolt koostatud testament määras tema poolt asutatud muuseumi pärijaks Narva linna. Peale Glafiira L-i surma anti muuseum ühes maja ja krundiga ning 25 000-rublase muuseumi ülalpidamise kapitaliga Narva linnavalitsusele üle ning ta kannab sellest ajast nime „S. ja G. Lavretsov'i nimeline Narva linnamuuseum“. Teise väärtusliku annetisena ehitas L. omal kulul 1902—05 Narva linnale ambulatooriumi üheskoos sünnitusosakonnaga, varustas selle tarvilikkude seadmetega ning määras 10 000 rubla haigemaja

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 167